

«Тасдиқ мекунам»

Ректори Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав», д.и.б., профессор Давлатзода С. Х.

2023 с

ХУЛОСА

аз қарори ҷаласаи васеи Шурои олимони факултети физикаи Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» аз 18.03.2023, №8

ба кори диссертатсионии Ҳусайнов Зубайдулло Қурбоналиевич дар мавзуи «Алоқамандии байни электрогузаронӣ ва гармигузаронии маҳлулҳои обии гидразин», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060400- Физика (6D060412- Физикаи гармо ва назарияи техникаи гармо) пешниҳод гардидааст.

Диссертатсия дар кафедраи физикаи умумии МДТ «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» омода гардидааст. Муаллифи диссертатсия, Ҳусайнов Зубайдулло Қурбоналиевич омӯзгори ҳамин кафедра мебошад.

Мавсуф соли 2013 Донишгоҳи давлатии Қўрғонтеппа ба номи Носири Хусрав (ҳоло МДТ «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав»)-ро аз рӯи ихтисоси физика-математика ва соли 2015 зинаи магистратураи ихтисоси мазкурро хатм намуда, соҳиби дипломи аълои дараҷаи магистр аз рӯи ихтисоси зикргардида шудааст. Аз соли 2016 то соли 2019 вай дар зинаи докторантура (PhD) аз рӯи ихтисоси 6D060400 - Физика дар ДДБ ба номи Носири Хусрав таҳсил карда, зинаи мазкурро бомуваффақият хатм намуд. Аз соли 2019 инҷониб ба ҳайси омӯзгори кафедраи физикаи умумӣ кор ва фаъолият намуда истодааст.

Тибқи қарори Шурои олимони МДТ «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» (аз 26.12.2016, №5), мавзуи диссертатсияи докторант (PhD) Ҳусайнов Зубайдулло Қурбоналиевич таҳти унвони «Алоқамандии байни электрогузаронӣ ва гармигузаронии маҳлулҳои обии гидразин» зери роҳбарии доктори илмҳои техникӣ, профессор, Арбоби илм ва техникаи Тоҷикистон, академики Академияи байналмилалӣ муҳандисӣ (АБМ) Сафаров Маҳмадалӣ Маҳмадиевич тасдиқ гардидааст.

Муҳокима ва экспертизаи даври якуми диссертатсия дар ҷаласаи кафедраи физикаи умумӣ, факултети физикаи МДТ «Донишгоҳи

давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав” аз 21.02.2023, №7 гузаронида шудааст.

Чаласаи васеи Шурои олимони факултети физикаи МДТ “Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав” диссертатсияи мазкурро бо иштироки муқарризони холис: Собиров Чурабой Файзалиевич–доктори илмҳои техникӣ, дотсенти кафедраи физикаи умумии МДТ “Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав” ва Абдуназаров Сунатулло Сабзаалиевич– номзади илмҳои техникӣ, декани факултети электроэнергетикии «Донишкадаи энергетикӣи Тоҷикистон» баррасӣ ва муҳокима намуда ба чунин хулоса омаданд:

Диссертатсияи Хусайнов Зубайдулло Курбоналиевич дар мавзӯи «**Алоқамандии байни электрогузаронӣ ва гармигузаронии маҳлулҳои обии гидразин**» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060400- Физика (6D060412– Физикаи гармо ва назарияи техникаи гармо) таҳқиқоти илмӣ-тахассусии анҷомёфта ба ҳисоб рафта, ба тамоми талабот ва меъёрҳои «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвонҳои илмӣ» (Қарори Ҳукумати ҶТ, №267 аз 30.06.2021) ҷавобгӯ мебошад ва ба пуррагӣ аз рӯи талаботи бандҳои шиносномаи ихтисоси 6D060400- Физика (6D060412– Физикаи гармо ва назарияи техникаи гармо) мувофиқат менамояд.

Мутобикати ихтисос ва номи мавзӯ ба шиносномаи ихтисос ва муҳтавои диссертатсия. Диссертатсия ба шиносномаи ихтисос ва муҳтавои он ба тартиби муқарраршудаи таълифи диссертатсия барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060400- Физика (6D060412– Физикаи гармо ва назарияи техникаи гармо) мутобикат менамояд.

Алоқамандии мавзӯи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар ҷумҳурӣ. Таҳқиқоти диссертатсионӣ ба тадқиқи амалии бандҳои муҳими барномаи «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ» барои солҳои 2020-2040 (Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олӣ аз 26.12.2019) ва ба рушди соҳаи саноати ҷумҳурӣ мусоидат намуда, тадқиқи он дар шароити кунунӣ яке аз масъалаҳои актуалӣ ба шумор меравад.

Ҳадафи кори диссертатсионӣ. Омӯзиши хосиятҳои гармофизикӣ, электрогузаронӣ ва нуфузпазирии диэлектрикии маҳлулҳои обии гидразин вобаста аз ҳарорат дар фишори атмосферӣ мебошад.

Маводҳои тадқиқотӣ. гидразин, об ва омехтаи онҳо, яъне маҳлули оби гидразин.

Методҳои тадқиқотӣ. барои тадқиқоти нуфузпазирии диэлектрикӣ, электрогузаронӣ ва гармигузаронии маҳлули оби гидразин дастгоҳ азнавсозӣ кардашуда, инчунин тағйирёбии характеристикаҳои термодинамикии маҳлулҳо ба даст оварда шудааст.

Барои ноил шудан ба ин ҳадафҳо масъалаҳои зерин ҳал карда шудаанд. Такмил додани дастгоҳҳои ченкунӣ барои нуфузпазирии диэлектрикӣ, электрогузаронӣ ва гармигузаронии маҳлули оби гидразин дар ҳароратҳои аз 293 К то 323К;

- Омӯзиши нуфузпазирии диэлектрикии маҳлули оби гидразин дар ҳудуди ҳароратҳои (293-323)К ва фишори атмосферӣ;

- Дар асоси маълумоти бадастомада дар бораи нуфузпазирии диэлектрикӣ, электрогузаронӣ ва гармигузаронии маҳлули оби гидразин дар ҳароратҳои аз 293 К то 323К ва инчунин вобастагии ин параметрҳо аз консентратсия, оварда шудааст.

Навгонҳои илмӣ диссертатсия. Бори аввал маълумоти таҷрибавӣ оид ба характеристикаи термодинамикии маҳлули оби гидразин дар ҳудуди ҳароратҳои (293-323) К натиҷагири карда шудааст;

- Аввалин маротиба бо истифода аз маълумот дар бораи нуфузпазирии диэлектрикӣ ва электрогузаронии маҳлулҳои оби гидразин ва тағйирёии онҳо аз ҳарорат ҳисоб карда шудааст.

- Дар асоси маълумоти бадастомада оид электрогузаронии маҳлули оби гидразин вобаста аз консентратсия ва ҳарорат оварда шудааст;

- Дар асоси маълумоти бо роҳи таҷрибавӣ ва ҳисобкунӣ ба даст овардашуда вобастагии электрогузаронии маҳлули оби гидразин аз нуфузпазирии диэлектрикии моддаҳои тадқиқотӣ дар ҳарорати (293-323) К ҳадвалҳо тартиб дода шудаанд.

Мутобиқати теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмӣ ба муҳтавои диссертатсия ва автореферати он. Диссертатсия дар сатҳи баланди илмӣ-таҳқиқотӣ таълиф ёфта, ба талаботи қори диссертатсионӣ пурра ҷавобгӯ мебошад. Автореферат ва 28 мақолаи интишорнамудаи диссертант, ки шаштои онҳо дар маҷаллаҳои аз ҷониби ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пазируфташуда ба таъб расидаанд, мазмуни умумии диссертатсияро бозгӯ менамоянд:

[1-М]. Хусайнов З.К. Диэлектрическая проницаемость водных растворов гидразина при различных температурах и атмосферных давлениях/ З.К. Хусайнов, М. М Сафаров , Х.Х.Ойматова, //Вестника Таджикского национального университета. Серия естественных наук, №2,- Душанбе, 2019 - С.92-98

[2-М]. Хусайнов З.К. Электропроводность водных растворов гидразина при различных температурах и атмосферных давлениях / З.К. Хусайнов, М. М Сафаров, Қ . Мухамадали// Вестник Технологического университета Таджикистана (научный журнал) №2 (45), - Душанбе, 2021 – С. 124-130

[3-М]. Хусайнов З.К. Вобастагии электрогузаронӣ ва гармигузаронии маҳлули оби гидразин дар ҳароратҳои гуногун / З.К. Хусайнов, Х.Х.Ойматова, М. М Сафаров //Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав (маҷалаи илмӣ) силсилаи илмҳои табиӣ, № 2/4 (93) – Бохтар, 2021 - С. 49-54.

[4-М]. Хусайнов З.К. Вобастагии коэффициентҳои гармигузаронии маҳлули оби гидразин аз нуфузпазирии диэлектрикии онҳо дар ҳарорати хона ва фишори атмосферӣ / З.К. Хусайнов, М. М Сафаров, Дж.Ф. Собиров // Паёми Донишгоҳи технологии Тоҷикистон (маҷалаи илмӣ) №1 (48) - Душанбе, 2022 – С. 146-151

[5-М]. Хусайнов З.К. Вобастагии гармигузаронии маҳлули оби гидразин аз нуфузпазирии диэлектрикии онҳо дар ҳароратҳои гуногун ва фишори атмосферӣ/ З.К. Хусайнов // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав (маҷалаи илмӣ) силсилаи илмҳои табиӣ, № 2/2 (99) – Бохтар, 2022 – С. 38-43

[6-М]. Хусайнов З.К. Взаимосвязь между динамической вязкостью и коэффициентом преломления света растворов в зависимости от температуры при атмосферном давлении / Р.Дж. Давлатов, А.Неъматов, З.К. Хусайнов Д.Ш.Хакимов// Политехнический вестник. Серия Интелект. Иннова-ции. Инвестиции. №4(40) – Душанбе,2017-С.17-27

Мавҷудияти санадҳои тасдиқкунандаи татбиқи натиҷаҳои илмӣ дар истеҳсолот ё имконияти татбиқ намудани онҳо. Муҳтавои диссертатсия дар шакли маърузаҳо дар конференсияҳои илмӣ назариявии ҳайати профессорону устодони МДТ “Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав” мавриди муҳокимаву баррасӣ қарор гирифтааст. Диссертатсия дар маҷлиси васеи кафедраи физикаи умумӣ муҳокима

гардида, ба ҳимоя пешниҳод шудааст. Аз рӯи мавзуи диссертатсия, дар маҷмӯъ 28 мақола, аз ҷумла, 6 мақола дар маҷаллаҳои аз ҷониби ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсияшуда мунташир гардидааст.

Дастовардҳои илмӣ таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки бо истифодабарии дастгоҳҳо ва назарияҳои хосиятҳои электрофизикӣ (нуфузпазирии диэлектрикӣ, электрогузаронӣ) ва гармигузаронии маҳлулҳои оби гидразинро вобаста ба ҳарорат (293-323)К дар фишори атмосферӣ (0,101) МПа ба даст оварда шудааст, ки онҳоро барои ҳисобкунии адабии моделҳои физикӣ-математикӣ васеъ истифода намудан имконпазир аст.

Барои чен кардани хосиятҳои электрофизикӣ (нуфузпазирии диэлектрикӣ, электрогузаронӣ) ва гармигузаронии маҳлулҳо дастгоҳҳои таҷрибавӣ сохта ва истифода бурда шудааст. Бори аввал қиматҳои таҷрибавӣ ва адабии коэффитсиенти гармигузаронӣ, нуфузпазирии диэлектрикӣ, электрогузаронии маҳлулҳои гидразинро вобаста ба ҳарорат, консентратсияи маҳлулкунанда ба даст оварда шудааст, ки онҳо бо қонуниятҳои моделсозӣ итоат мекунад.

Саҳми шахсии доктараби дараҷаи илмӣ дар тадқиқот. Бояд гуфт, корҳои илмӣ-тадқиқоти дар озмоишгоҳҳои илмӣ Филиали ДДМ ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе, ДДОТ ба номи С. Айнӣ ва ДТТ ба номи академик М.С. Осимӣ гузаронида шудаанд ва натиҷаҳои илмӣ бевосита зимни тадқиқот ба даст оварда шудаанд. Илова бар ин таълифи мақолаву гузориш ва маърузаҳои илмӣ вобаста ба мавзуи тадқиқ аз дастовардҳои диссертант маҳсуб меёбанд.

Пешниҳоди диссертатсия ба Шӯрои диссертатсионӣ. Бобҳои диссертатсия мутобиқи мақсаду вазифаҳои гузошташуда тарҳрезӣ шудаанд. Хулосаҳои диссертант илмӣ буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба барасмиятдарории диссертатсия ва автореферат мувофиқ мебошад. Диссертатсияи Ҳусайнов Зубайдулло Қурбоналиевич дар мавзуи «Алоқамандии байни электрогузаронӣ ва гармигузаронии маҳлулҳои оби гидразин», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060400- Физика (6D060412– Физикаи гармо ва назарияи техникаи гармо) мувофиқат мекунад ва барои ҳимоя пешниҳод мегардад.

Чаласаи васеи Шурои олимони факултети физикаи МДТ «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» пас аз баррасии масъалаи мазкур ва фикру андешаҳои баёнгардида чунин қарор қабул кард:

Қарори чаласа:

1. Диссертатсияи Хусайнов Зубайдулло Қурбоналиевич дар мавзуи «Алоқамандии байни электрогузаронӣ ва гармигузаронии маҳлулҳои обии гидразин», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060400- Физика (6D060412– Физикаи гармо ва назарияи техникаи гармо) таҳқиқоти илмӣ-тахассусии анҷомёфта ба ҳисоб рафта, ба тамоми талабот ва меъёрҳои «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвонҳои илмӣ» (Қарори Ҳукумати ҚТ, №267 аз 30.06.2021) ҷавобгӯ мебошад ва ба пуррагӣ аз рӯи талаботи бандҳои шиносномаи ихтисоси 6D060400- Физика (6D060412– Физикаи гармо ва назарияи техникаи гармо) омода гардидааст.

2. Диссертатсияи Хусайнов Зубайдулло Қурбоналиевич дар мавзуи «Алоқамандии байни электрогузаронӣ ва гармигузаронии маҳлулҳои обии гидразин», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060400- Физика (6D060412– Физикаи гармо ва назарияи техникаи гармо) барои баррасӣ ва Ҳимоя ба Шурои диссертатсионии 6D.КOA-041 назди Донишгоҳи техникаи Тоҷикистон ба номи академик М. С. Осимӣ пешниҳод карда шавад. Муаллифи диссертатсия, бешубҳа, сазовори дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисос мебошад.

Хулосаи мазкур дар чаласаи васеи Шурои олимони факултети физикаи МДТ «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» қабул шудааст. Дар чаласа иштирок доштанд: 25 нафар, қарори № 8 аз 18.03.2023.

Натиҷаи овоздиҳӣ:

Тарафдор - 25 нафар;

Муқобил - нест;

Бетараф - нест.

Раиси Шурои олимони
факултети физика,
номзади илмҳои педагогӣ

дотсент, Мирзозода К.К.

Котиби илмии Шурои олимони
факултети физика

Шарифхони А

Муқарриз
д.и.т., дотсенти кафедраи
физикаи умумӣ:

Собиров Ҷ. Ф.

Имзоҳои Мирзозода К.К., Шарифхони А., ва
Собиров Ҷ.Ф. -ро тасдиқ менамоям.
Сардори шӯбаи кадрҳои
ДДБ ба номи Носири Хусрав

Шукурзод Ҷ.А.

Муқарриз
н.и.т., декани факултети
электроэнергетикии
Донишқадаи энергетикии Тоҷикистон

Абдуназаров С.С.

Имзои Абдуназаров С. С. -ро тасдиқ менамоям.
Сардори шӯбаи кадрҳои
энергетикии Тоҷикистон

Каримов З.А.